

Грищенко Олександра Петрівна

аспірант Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

ДЕТЕРМІНАНТИ ФАЛЬСИФІКАЦІЇ ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАННЯ ЯК ЕКОНОМІЧНОГО ЗЛОЧИНУ

Такі автори як Мамутов В.К., Знаменский Г.Л., Хахулін В.В. та Дудоров О.О. у своїх працях відзначають, що однією з обов'язкових умов забезпечення ефективності виробництва, сприяння економічному прогресу, проведенню наукових досліджень по створенню нових видів продукції, розробки та випуску високоякісної продукції є точні й об'єктивні вимірювання [5, 599; 2, 813]. Проте це завдання стає неможливим без визначення причин скоєння фальсифікації засобів вимірювання, оскільки неможливе подолання проблем без знання основних причин скоєння злочину.

Александров Ю.В., Гель А.П., Семаков Г.С. відзначають, що більшість злочинів у сфері господарської діяльності вчиняються з метою розкрадання коштів і майна, привласнення нерухомості [1, 237]. Тобто, особа скоює фальсифікацію засобів вимірювання з умисною формою вини. Ці ж дослідники відзначають, що основними детермінантами економічної злочинності, яким і є фальсифікація засобів вимірювання є:

по-перше, невідповідність правової системи України вимогам ринкової економіки (фактично не прийнято такі базові законодавчі акти, як наприклад: Закон України «Про попередження злочинів» тощо);

по-друге, не узгоджені між собою і з іншими нормативними актами окремі закони і відомчі правові акти. Багато законів та підзаконних актів, які не мають чіткої регламентації дій службових осіб, а також фактично вони не несуть відповідальності за дії, що суперечать нормативній базі;

по-третє, невеликий рівень правової й економічної культури населення. У країні існує традиція невіри у захист закону, необов'язковість його дотримання й можливість порушення;

по-четверте, недоліки в діяльності місцевих органів влади і недостатній рівень боротьби з ними правоохоронних органів;

по-п'яте, несвочасне виявлення нових проявів економічної злочинності й запізніле реагування на них [1, 244-246].

Іванов Ю.Ф., Джужа О.М. зазначають, що основними причинами економічної злочинності, тобто такого злочину як, наприклад, фальсифікація засобів вимірювання, є соціально-економічні обставини:

✓ в системі органів державної влади й управління та тінізації економіки - високий рівень корупції;

✓ надання численних пільг деяким юридичним і фізичним особам;

✓ низька платоспроможність більшості громадян;

✓ правова незахищеність суб'єктів господарювання від зловживань, утисків і

вимагань з боку чиновників державного апарату на всіх його рівнях [3, 224].

Проте професор Малков В.Д. вважає, що економічну злочинність не зумовлює одна причина. Він зазначає, що це множинність причин і умов злочинності. Їх збіг, накладення, сукупність дії багатьох чинників, у числі яких можна виділити наступні:

1. Основні деструктивні тенденції у розвитку ринкових відносин у економіці і соціальній сфері:

✓ падіння виробництва і зростання посередництва на шляху товару від виробника до споживача, розрив виробничо-господарських зв'язків;

✓ посилення диференціації населення по рівню матеріального добробуту;

✓ правовий нігілізм і юридична безграмотність у здійсненні господарських операцій, відсутність у більшості громадян навичок економічної поведінки в умовах розвитку ринкових відносин;

✓ цілеспрямовані дії злочинного світу, які переслідують у сфері економіки власні корпоративні інтереси.

2. В економічних відносинах відсутня захищеність легітимних економічних відносин, відставання правотворчої діяльності від потреб господарської практики; лібералізація правового регулювання підприємницької діяльності і пом'якшення відповідальності за правопорушення в даній сфері; безсистемне ухвалення правових актів стосовно окремих елементів економічної системи, у зв'язку з чим згадані акти іноді носять суперечливий характер, не співвідносяться між собою.

3. Недостатня організованість економічних структур: облік матеріальних цінностей, контроль за їх користуванням, помилки в підборі, розстановці кадрів тощо.

4. Недостатні організаційно-управлінські заходи реагування на зміну криміногенної ситуації в економічній сфері.

5. Фінансова криза, руйнування господарських зв'язків, загальний спад виробництва ведуть до зупинки підприємств, зростання безробіття, різкого зниження рівня життя людей.

6. Важливою причиною зростання кримінальної активності залишається прагнення суб'єктів господарської діяльності до досягнення максимального прибутку, якого в умовах високих підприємницьких ризиків часто можна було досягти тільки з використанням протиправних методів [4, 281-285].

Перераховані причини можна вважати об'єктивними умовами, які віддзеркалюються на принципах, поведінці громадян тощо. У ході аналізу причин економічної злочинності, зокрема фальсифікації засобів вимірювання (оскільки цей злочин наносить значну шкоду державі, суспільству, окремим громадянам, метою якого є здобуття матеріальних благ, шляхом обману, під прикриттям законної економічної діяльності), можемо констатувати про: а) необхідність урахування всіх перерахованих причин для більш дієвої профілактики та протидії фальсифікації засобів вимірювання; б) доцільно збільшити заходи з профілактики та виявлення нових форм порушення прав споживачів; в) використовувати розробки молодих вчених з метою накопичування досвіду протидії злочинності; г) державі необхідно заохочувати поведінку підприємців з повагою до прав споживачів, з метою подальшої протидії злочинності.

Список використаних джерел:

1. Александров Ю.В., Гель А.П., Семаков Г.С. Криминология: Курс лекций. - К.: МАУП, 2002. - 295 с.
2. Дудоров О.О. Злочини у сфері господарської діяльності: кримінально-правова характеристика: Монографія. - К.: Юридична практика, 2003. - 924 с.
3. Іванов Ю.Ф., Джужа О.М. Криминологія: Навч. посіб. - К.: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2006. - 264 с.
4. Малков В.Д. Криминология: Учебник для вузов. - 2 изд., перераб. и доп. - М.: ЗАО «Юстицинформ», 2006. - 528 с.
5. Мамутов В.К., Знаменский Г.Л., Хахулин В.В. Хозяйственное право: Учебник. - К.: Юриком Интер, 2002. - 912 с.